

VOORREDE.

Na de uitgave der Pharmacopoea Neerlandica Editio altera als wettig Formulierboek, was al dadelijk bij het *Rotterdamsch Departement van de Maatschappij ter bevordering van de Pharmacie*, de overtuiging gevestigd, dat het „*Supplement op de Pharmacopoea Neerlandica (Editio I)*” dat in 1867, als vierde uitgave van het vroegere Compendium, was verschenen, niet meer als zoodanig aan zijn bedoeling kon blijven beantwoorden, zonder eene algeheele herziening en omwerking te hebben ondergaan.

Een aantal voorschriften toch, die in dit Supplement, gedeeltelijk als nieuwe geneesmiddelen in gebruik gekomen, waren opgenomen, werden nu in de nieuwe Lands-Pharmacopoea aangetroffen, terwijl een niet onaanzienlijk aantal voorschriften, welke vroeger in de eerste uitgave der Pharmacopoea Neerlandica voorkwamen, in de Editio altera niet waren opgenomen.

Reeds deze omstandigheid alleen zou eene herziening en eene vernieuwde uitgave van het Supplement hebben noodzakelijk gemaakt, en bestond daartoe bij het Departement dan ook al dadelijk het voornemen, vooral ook, na dat door onderscheidene vakgenooten was te kennen gegeven, dat het

werkje, vroeger onder den naam van Compendium, daarna onder dien van Supplement uitgegeven, onder de Vaderlandsche Pharmaceuten welkom was geweest en een gunstig onthaal gevonden had, en men ook, na de uitgave van de nieuwe Pharmacopoea, de behoefte gevoelde aan eene vernieuwde uitgave van het Supplement, naar dezen Codex gewijzigd.

Het Departement was van oordeel, dat zulk eene verzameling van voorschriften, des te meer practische waarde zou bezitten, als daarin ook zoodanige middelen waren opgenomen, die van meer lokalen aard kunnen beschouwd worden.

Het vestigde daarom, door middel van het Pharmaceutisch Weekblad, de aandacht der vaderlandsche Pharmaceuten op dit voornemen van het Rotterdamsch Departement, met uitnoodiging tevens aan de overige Departementen, pharmaceutische vereenigingen en andere belangstellenden, om daartoe bouwstoffen te leveren.

Aan die uitnoodiging werd dan ook in ruime mate voldaan, dank zij de welwillendheid van den Redacteur van genoemd Weekblad, die zijn orgaan voor dit doel beschikbaar stelde en de lijst der geneesmiddelen, die het Departement van voornemen was in de nieuwe uitgave op te nemen, openbaar maakte.

De Commissie uit het Departement, aan welke vroeger de samenstelling van het Compendium en het Supplement was toevertrouwd geweest, heeft zich ook weder met de zorg voor de nieuwe uitgave willen belasten, terwijl daarin de HH. dr. E. A. van der Burg en P. Brouwer Rzn., die sedert uit de stad vertrokken waren, door andere medewerkers zijn vervangen, zoo dat die Commissie thans bestaat uit de Leden des Departements:

P. J. Haaxman, *Voorzitter.*

W. Robertson, *Secretaris.*

P. Droogleever Fortuijn.

G. H. Eshuijs.

A. C. Cramer.

J. Deijll.

J. Agema.

J. S. de Haan.

Er werd van bevoegde en geachte zijde op gewezen, dat de titel „Supplement op de Pharmacopoea Neerlandica” aan zeer veel bedenking onderhevig was, daar deze een eenigszins officieelen klank bezit en kan beschouwd worden, als een aanvulling of vervolg der Lands-Pharmacopoea.

De Commissie deelde deze zienswijze volkomen, maar gevoelde tevens de noodzakelijkheid om een titel te kiezen, waardoor dit werkje met een kort woord, ter vervanging van „Compendium” of „Supplement” kon worden aangeduid en koos daarom dien van „Formularium” *bevattende voorschriften van geneesmiddelen, niet in de Pharmacopoea Neerlandica, Editio altera, voorkomende.*

Eene andere opmerking gold het aantal geneesmiddelen, die in de openbaar gemaakte lijst genoemd waren, waaronder sommige die, of in ieder werk over chemie te vinden, of gedeeltelijk in onbruik gekomen waren.

De Commissie heeft echter gemeend, zoodanige middelen, als hier bedoeld, niet te moeten achter wege laten, om dat niet alle pharmaceuten en plattelands geneeskundigen in het bezit zijn van eene uitgebreide bibliotheek, en het juist de bruikbaarheid van zoodanige verzameling van voorschriften bevoor-

dert, als men niet te vergeefs naar een voorschrift van een verouderd, doch nog gebruikt geneesmiddel zoekt in een werkje, dat onder ieders bereik is en welke voorschriften anders met veel moeite in oude Pharmacopoeën moeten worden opgespoord.

De Commissie was van oordeel, dat de uitgave van het Formularium, behalve wat de hoofdnamen der geneesmiddelen betreft, in de Hollandsche taal moest gegeven worden, en niet, zoo als in de beide voorgangers, de voorschriften in het Latijn en de omschrijving er van in het Hollandsch, en dit te meer, dewijl zij van plan was, de inrichting en vorm dezer voorschriften geheel in te richten naar het voorbeeld der Nederlandsche Apotheek, tweede uitgave; ofschoon het gebruik der Latijnsche taal voor zoodanig werkje wellicht doelmatiger te achten is, doch waartoe de Commissie hare krachten wantrouwde.

Wel bleef nu het bezwaar bestaan, dat de Hollandsche namen der plantendeelen, voor een groot deel weinig bekend waren, doch zij heeft gemeend hieraan te kunnen te gemeot komen, door, voor zulke weinig bekende benamingen, die der moederplant, in parenthesi, er achter te plaatsen.

Mocht zij daarin van een weinig willekeur of inconsequentie kunnen beschuldigd worden, zoo vraagt zij reeds bij voorbaat daarvoor de welwillende toegevendheid.

De zoogenaamde *Medicamenta Rademacheri*, waarvan enkelen, als bijlage in het vroeger Supplement opgenomen waren, zijn thans, met eene kleine vermeerdering, in het Formularium alphabetisch gerangschikt.

Eindelijk heeft de Commissie gemeend de in het Supplement voorkomende tabel van de hoeveelheid extract, uit verschil-

lende plantendeelen verkregen, te moeten laten vervallen, omdat deze opgaven gegrond waren op gegevens volgens de bereidingswijzen van andere Pharmacopoeën verkregen, en deze uitkomsten thans zouden moeten berusten op practische resultaten, bij het opvolgen van de voorschriften de Pharm. Neerl. Ed. II, welke der Commissie nog ontbraken.

De Commissie heeft echter andere tabellen aan dit Formularium toegevoegd, die zij vertrouwd niet onwelkom te zullen zijn en wel:

1ste. „*Opgave van de middelen, bij plotselinge vergiftiging, voorloopig door den Apotheker aan te wenden, indien geen geneesheer aanwezig is;*” en welke tabel voor eene andere bestemming oorspronkelijk samengesteld, door de geachte vervaardigers daarvan, welwillend voor het Formularium is afgestaan.

2de. „*Tabel van de oplosbaarheid van zouten en andere bereidingen in water, spiritus rectificatissimus en aether;*” voornamelijk gevolgd naar de *Pharmacopoea Helvetica Editio altera* en aangevuld uit Hager's *Manuale pharmaceuticum*.

3de. „*Tabel van koudmakende mengsels.*”

4de. „*Tabel der verhouding van versche plantendeelen tot gedroogde.*”

5de. „*Vergelijking van het gehalte aan werkzame bestanddeelen in de voornaamste sterk werkende geneesmiddelen, volgens de meest bekende Pharmacopoeën.*”

Ten slotte neemt de Commissie deze gelegenheid waar, om aan allen die hebben bijgedragen om deze verzameling voorschriften zoo volledig mogelijk te maken, of door opmerkingen haar hebben bijgestaan, haren oprechten dank te betuigen en hoopt zij, dat dit Formularium, even als zijn voorgangers, door de Vaderlandsche pharmaceuten en andere belangstellenden, met

dezelfde welwillendheid zal worden ontvangen en blijken zal niet zonder practisch nut te kunnen gebruikt worden.

Rotterdam, den 4 April 1873.

Namens het Departement,

W. ROBERTSON, Voorzitter.

P. DROOGLEEVER FORTUIJN, Secretaris.